

УДК 657.1

Очеретько Л. М.¹

Кляхіна А. С.²

¹ канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ-622м ЗНТУ

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Природне середовище в Україні сьогодні перебуває в критичному стані, що негативно впливає на здоров'я населення і має серйозні соціальні та фінансові наслідки для держави й суспільства. Усвідомлення негативних явищ, що виникають від впливу господарської діяльності на навколишнє середовище, відбувається через отримання інформації про зазначений вплив. Бухгалтерський облік як система виміру господарських явищ і процесів здатен створювати їх числову характеристику та бути джерелом інформації, а відтак і стимулювати природоохоронні заходи[2].

Екологічна діяльність – це відповідний сегмент його операційної діяльності, який повинен забезпечити баланс між суспільними інтересами та інтересами підприємства, у результаті функціонування якого має бути максимально збережене природне середовище в тому стані, у якому воно перебувало донедавна.

Екологічний облік на підприємстві – це система виявлення, вимірювання, реєстрації, нагромадження, узагальнення, зберігання, оброблення та підготовки релевантної інформації про діяльність підприємства в галузі природокористування з метою передачі її внутрішнім і зовнішнім користувачам для прийняття оптимальних рішень[3].

Екологічна діяльність сприяє формуванню певних доходів у підприємстві. Під екологічними доходами слід розуміти збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу, спричинених використанням природного середовища, вилученням і використанням природних ресурсів.

Екологічні доходи, по суті, у розділі III Податкового кодексу України [6] не враховані. Лише у п. 135.5.11 ст. 135 «Порядок визначення доходів та їх склад» зазначено доходи від впровадження енергоефективних технологій. Абсолютно погоджуюсь з пропозиціями С. І. Лебедевич доповнити п. 135.5.14 «Інші доходи за звітний період», фразою: «у т. ч. екологічні доходи». Це не піде всупереч ст. 135, а конкретизує її у еколого-економічному напрямі[4].

За національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(с) БО 15 «Доходи») [1], чинним Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [5] облік екологічних доходів не виділяє інформації про екологічні доходи на підприємстві, які зазвичай формуються за рахунок повторного використання відходів.

І. С. Лебедевич пропонує, на рахунку 74 «Інший дохід» виключений субрахунок 743 надати для обліку екологічних доходів, назвавши його: 743 «Екологічні доходи»[4], з цими пропозиціями не погоджуємось.

На нашу думку екологічні доходи слід відображати на рахунку 71 «Інший операційний дохід» і віднести їх на субрахунок 719 «Інші доходи від операційної діяльності», з метою відображення на ньому екологічні операційні доходи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Доходи: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO21.aspx>
2. Замула І. В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності: теорія та методологія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / І. В. Замула. – Житомир, 2010. – 36 с.
3. Кирсанова Т. А., Кирсанова Е. В., Лукьянихин В. А. Экологический контроллинг – инструмент екоменеджмента/ Под ред. В. А. Лукьянихина. – Сумы: Изд-во «Козацький вал», 2004.
4. Лебедевич С. І., проф., д-р екон. наук; здобувач І. О. Хом'як. Проблеми екологічного обліку за умов сучасної системи оподаткування в Україні: монографія / Світлана Іванівна Лебедевич. – Львів. Науковий вісник НЛТУ України, 2012. – 90 с.
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, і господарських операцій підприємств і організацій / Затвердженого наказом Міністерства фінансів України 30.11.99 р., № 291 із змінами // Все про бухгалтерський облік: всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. – 2009. – № 5. – С. 9–17.
6. Податковий кодекс України: станом на 1 січня 2011 р. / Верховна рада України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Інформаційно-видавничий центр ДПА України», 2010. – С. 101–151.